

Reactie PO-Raad internetconsultatie wet herziening wettelijke grondslagen kerndoelen

15 september 2023

De PO-Raad maakt graag gebruik van de mogelijkheid om een bijdrage te leveren aan de internetconsultatie herziening wettelijke grondslagen kerndoelen. De PO-Raad vindt het goed dat de minister deze wet herzielt om ervoor te zorgen dat de wettelijke grondslag voor de curriculumherziening klopt. De curriculumherziening heeft lang genoeg stilgelegen en daarom zijn we verheugd met deze voortgang. Ten behoeve van het actualiseren wil de PO-Raad de volgende punten meegeven in deze internetconsultatie.

1. De nieuwe wettekst bevat de volgende passage: *"Het bevoegd gezag hanteert de kerndoelen bij haar onderwijsactiviteiten als aan het eind van het basisonderwijs te bereiken doelstellingen. Indien de eerste volzin niet kan worden toegepast voor een leerling vanwege zijn handicap, wordt in het ontwikkelingsperspectief, bedoeld in artikel 40a, aangegeven welke vervangende onderwijsdoelen worden gehanteerd"*. De zinssnede *"vanwege zijn handicap"* zouden we graag gewijzigd willen zien in *"met een specifieke onderwijsbehoefte en/of ondersteuningsbehoefte"*.
2. De twee nieuwe leergebieden burgerschap en digitale geletterdheid dienen een goede definitie te hebben, vooral wat betreft hun positionering ten opzichte van andere leergebieden. Burgerschap en digitale geletterdheid hebben immers overlap met andere leergebieden. Het is belangrijk om deze samenhang te helder definiëren en als aandachtspunt mee te nemen in de implementatie.
3. In de wettekst worden, in vergelijking met de huidige kerndoelen, voor het po twee nieuwe leergebieden toegevoegd, en één leergebied wordt in tweeën gesplitst. Het aantal leergebieden neemt daarmee toe. Deze uitbreiding staat op gespannen voet met het huidige beleid waarin van scholen meer focus op de basisvaardigheden wordt gevraagd. Het is daarom belangrijk om te waken voor overladenheid en ervoor te zorgen dat scholen, naast een helder programma, voldoende eigen ruimte hebben voor de uitvoering. Daarnaast vraagt de wijziging van het huidige leergebied 'Oriëntatie op Jezelf en de Wereld' in 'Mens & Natuur' en 'Mens & Maatschappij' voor de implementatie om een heldere toelichting en om aandacht voor samenhang.
4. Het onderscheid tussen onderwerpen en leergebieden in de wettekst is verwarrend en ze kennen veel overlap. De PO-Raad vraagt zich af of dit een noodzakelijk onderscheid is.
5. De beschrijving van de functie van de kerndoelen verdient verheldering. In de memorie van toelichting wordt, ten aanzien van burgerschap, aangegeven dat de kerndoelen niet alleen als handvatten voor scholen fungeren maar ook voor de inspectie om toezicht te houden. Met deze aanduiding wordt de suggestie gewekt dat de kerndoelen een opdracht zijn aan de inspectie. De kerndoelen betreffen echter een wettelijke opdracht aan het onderwijs. De inspectie ziet toe op de opdracht die het bevoegd gezag heeft om deze opdracht uit te voeren, en op basis van de kerndoelen tot een doelgericht en samenhangend aanbod te komen.
6. Voor burgerschap geldt dat ook de wet burgerschap is opgenomen in de deugdelijkheidseisen. De relatie tussen beiden moeten helder zijn. De voorgestelde wettekst geeft aan dat de kerndoelen een uitwerking zijn van de wet burgerschap. Dat de kerndoelen een concretisering bieden voor de onderwijsinhoud die vanuit de wet burgerschap gevraagd worden is van belang. De suggestie dat de kerndoelen de (enige) uitwerking zijn van de wet moet echter vermeden worden. Vanuit de wet en voor de invulling van de

burgerschapsopdracht wordt echter meer gevraagd dan in kerndoelen kan worden vervat, het betreft bijvoorbeeld ook de schoolcultuur.

7. Parallel aan de curriculumherziening loopt het gesprek over een systeem van periodieke herijking van het curriculum. Doel van dit systeem is dat het curriculumonderhoud komende jaren transparant, voorspelbaar en degelijk verloopt. De PO-Raad vraagt zich af of met deze wetwijziging geen rekening gehouden moet worden met het toekomstige systeem van periodieke herijking. Dit is bijvoorbeeld urgent voor het nieuwe leergebied digitale geletterdheid. Het snelle proces waarin de maatschappij digitaliseert schept de verwachting dat de vakinhoud van digitale geletterdheid in dit tempo mee moet ontwikkelen. Dat vraagt om heldere systematiek van klein en groot onderhoud.
8. Nieuwe leergebieden vragen om nieuwe leermiddelen en dat vraagt om méér budget. Schoolorganisaties geven nu al aan dat de middelen ontoereikend zijn om alle gewenste leermiddelen aan te schaffen. De implementatie van burgerschap en digitale geletterdheid zullen dit probleem vergroten. Het is belangrijk dat scholen tijdig gebruik kunnen maken van de beste effectieve leermiddelen. De PO-Raad is daarom benieuwd naar de financiële paragraaf bij de memorie van toelichting. Wat zijn de financiële consequenties voor schoolorganisaties en hoe worden zij daarvoor gecompenseerd?